David Mamet na sceni U KOPRIVNICI

/NAPISAO/ **TONKO VULIĆ**
/SNIMIO/ **TOMISLAV ČUVELJAK**

Premijerom predstave „Izbori", održanom u subotu 29. listopada u koprivničkom Domu mladih, započelo je predizborno osvještavanje stanovnika tog grada. Iako se radnja ove predstave Ludens teatra održava u Ovalnom uredu američkog predsjednika, tekstovi koje izgovaraju glumci u velikoj mjeri podsjećaju na retoriku naših političara. Korupcija na najvišem nivou, skupljanje crnih fondova za financiranje izbora, iznuđivanje milijuna iz državnih poduzeća, izborne manipulacije prema kojima se može prodati sve što se dovoljno puta vidi na televiziji ili pročita u novinama, uvelike podsjećaju na hrvatsku političku stvarnost. Glavnu ulogu američkog predsjednika tumači Sven Šestak, dok u ostalim ulogama nastupaju Vladimir Tintor, Dean Krivačić i Jelena Hadži-Manev. Redatelj je Dario Harjaček, scenografkinja Dinka Jeričević, a kostimografkinja Marita Čopo.

Predstava „Izbori" postavljena je po tekstu uglednog američkog scenarista i redatelja Davida Mameta „November", koji je napisao i scenarij za film „Predsjedničke laži". Vrijeme radnje predstave smješteno je pred američke izbore, u doba kada je američki predsjednik u javnosti imao najniži rejting u povijesti. Vodeći se za motom da je za uspjeh na izborima najvažnije imati gomilu novca i zavodljivu poruku, on razmišlja kako da ostvari ta dva cilja. Mamet se za pisanje političke satire „Izbori" inspirirao prvenstveno likom i djelom bivšeg američkog predsjednika Georgea W. Busha, te je radnju doveo do apsurda. Osnovni je motiv predstave cijena puretine te način na koji ona utječe na budućnost svijeta. Ako Nacionalno udruženje proizvođača puretine, koje iskorištava državni praznik Dana zahvalnosti kao poligon za veliku zaradu, nije u mogućnosti milijunskim donacijama potpomognuti financiranje kampanje aktualnog predsjednika, onda možda ne treba biti ni samog državnog praznika. Mametov se tekst bavi i pitanjem političke korektnosti i kulture neoliberalnog nepoštivanja različitosti seksualnih, etničkih i medicinskih manjina. Predstava pokušava proširiti spoznaju gledatelja ▷

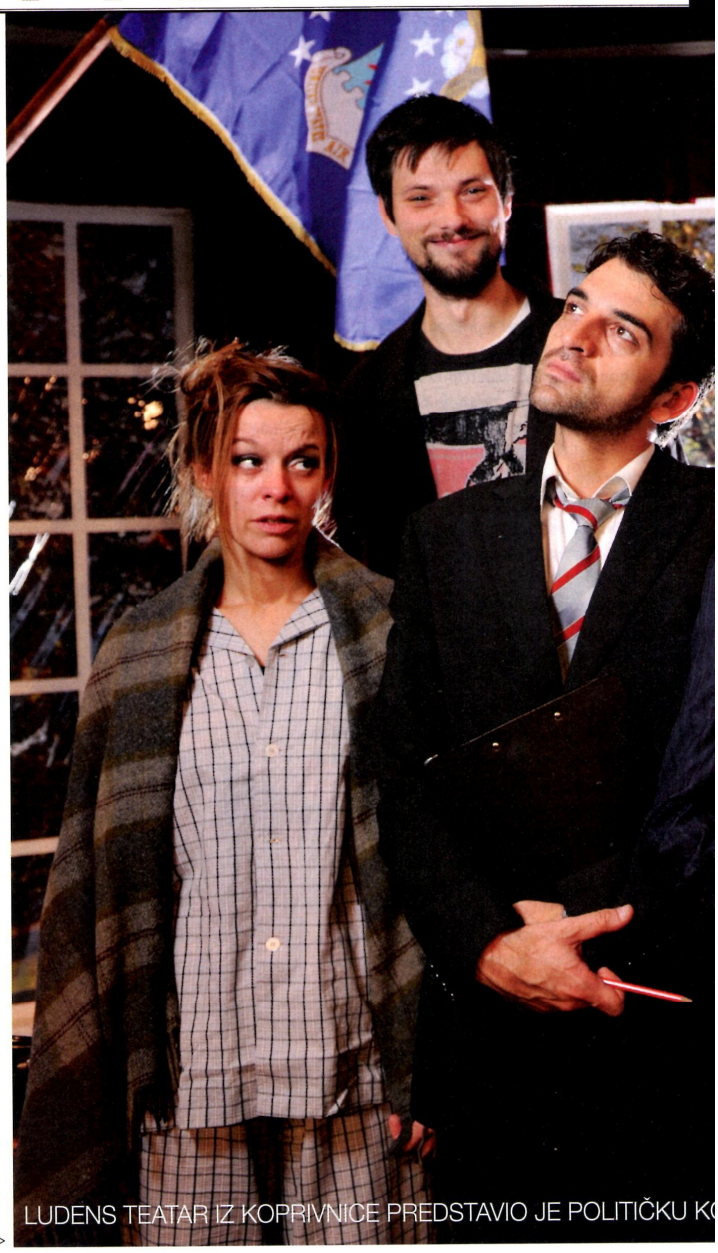

LUDENS TEATAR IZ KOPRIVNICE PREDSTAVIO JE POLITIČKU K

OVALNI URED
Sven Šestak kao američki predsjednik i Vladimir Tintor u ulozi predsjednikova savjetnika

SVI PREDSJEDNIKOVI LJUDI
Jelena Hadži-Manev, redatelj Dario Harjaček, Vladimir Tintor, osnivač Ludens teatra Sven Šestak i Dean Krivačić

IZBORI AMERIČKOG AUTORA DAVIDA MAMETA, KOJA SNAŽNO ASOCIRA NA NAŠU POLITIČKU SCENU

o zatupljivanju i lažnim obećanjima kojima nas svakodnevno obasipaju naši i strani političari. Sven Šestak u ulozi predsjednika za ovu priliku nosi sijedu periku, zahvaljujući kojoj neodoljivo podsjeća na sijedu glavu osobe koja nam svakodnevno, uz hinjeni osmijeh, posredstvom tv-ekrana daje isprazna obećanja.

PREDSTAVA S BROADWAYA

Ludens teatar osnovali su 2006. godine Sven Šestak i Jelena Hadži-Manev kao prvo profesionalno kazalište u Koprivnici. Već je prve sezone, 2008./09., prvenstveno Grad Koprivnica postao glavni pokrovitelj teatra koji djeluje u prostoru Doma mladih, sljedeće se sezone u njegovo sufinanciranje uključilo i Ministarstvo kulture RH, a u 2011. pridružila se i Koprivničko-križevačka županija. Ludens teatar je dosad realizirao predstave A. Ayckbournea „Normanovska osvajanja", Maje Sviben „Tinta, let i topla voda", Karela Čapeka „Kazalište: Što, kako i zašto uopće", Zvjezdane Ladike „Oprez Djevojčice, oprez dječaci", Tene Štivičić „Nemreš pobjeć od nedjelje" te Hitchcockove „39 stepenica". Sa svojim su predstavama gostovali u mnogim hrvatskim gradovima te sudjelovali na brojnim festivalima. Na Festivalu glumca u Vinkovcima osvojili su Nagradu za najbolju predstavu u cjelini te Nagradu za najboljeg mladog glumca do 28 godina.

Politička komedija Davida Mameta „Izbori" premijerno je izvedena na Broadwayu 2008., a izvorni je tekst „otkrila" Jelena Hadži-Manev te Svenu Šestaku predložila njegovo uprizorenje u Koprivnici. „Čim sam ga pročitao, shvatio sam da je riječ o idealnom tekstu za ovu sezonu koji me oduševio svojom metaforom", kaže Sven Šestak. „Iako se radnja događa u `pravom` Ovalnom uredu, a sve se igra vrlo ozbiljno, teme vrlo originalno progovara o politici kao sredstvu manipulacije, a sve o čemu on piše, mi živimo. Govori o crnim fondovima, korupciji i izvlačenju novca, temama o kojima neprestano slušamo. No, iako svakodnevno gledamo „Carevo novo ruho", nitko se ne usuđuje reći da je car zapravo gol. Cilj nam nije bio banalna aktualizacija originalnog teksta događajima iz hrvatske politike, jer bi to onda bila jeftina propaganda, već preko Mametovih poruka želimo našoj javnosti prikazati opća mjesta hrvatske političke stvarnosti. Čitajući tekst, shvatio sam da je bit politike umijeće prelijevanja iz šupljega u prazno. Ne postoje rješenja problema, već samo njegovo preslagivanje, a politika je sredstvo balansa i manipulacija radi očuvanja mira. Mametov tekst nije ideološki obojen, jer ideologija je samo aparat koji omogućuje političarima da

VJERAN ORIGINALU
Dario Harjaček kaže da je slijedio izvorni Mametov tekst jer ga nije htio banalizirati recentnom politikom

kojima se likovi bave i načini na koje zgrču novac sasvim su pomaknuti, ali zapravo vrlo slični situacijama o kojima svakodnevno izvještavaju i naši mediji. Iako predsjednik u predstavi nosi sijedu periku, ni u primisli nam nije bila aluzija na predsjednika Josipovića. No, nije on jedini političar u državi sa sijedom kosom. Predstava završava tako što predsjednik na kraju ipak odlazi, a što se tada događa moći će vidjeti samo gledatelji koji dođu u Koprivnicu ili na neku od naših gostujućih izvedbi koje ćemo održati diljem Hrvatske", kaže Sven Šestak.

„Čim sam pročitao tekst, uvidio sam da hrabro progovara o općim mjestima politike te smo shvatili da je posrijedi pravi tekst za Ludens teatar", kaže redatelj Dario Harjaček. „Memet ostanu na vlasti. Najesencijalnija rečenica ove predstave glasi: `Da bi dobio izbore, treba ti gomila love i dobra poruka.` Novcem se kupuje medijski prostor, prostor manipulacije u kojem se političari igraju idejama iza kojih zapravo stoji nečiji profit. Dosta je ljudi toga svjesno, no ne vide izlaz iz te situacije. Stoga prihvaćaju stvari koje ne žele, kreću se unutar polja mogućnosti te toleriraju ono što ne bi trebali. No, hrvatska se javnost nalazi u prijelomnom trenutku, kada bi se građanska svijest trebala podići na drugi nivo. Građani postupno shvaćaju da trebaju preuzeti stvar u svoje ruke i ne dopustiti politici da manipulira istinom. A Mamet iz Amerike šalje poruku da je korupcija opće mjesto politike i da nikada neće biti iskorijenjena", kaže Dario.

Ističe da vjeruje kako kazalište može potaknuti promjene s obzirom na to da je riječ o neposrednom i brzom mediju koji može jasno artikulirati ideju, održati svoju neutralnost i biti alternativa porukama koje šalju političari. „No, želi li tu poruku netko doista čuti, nije u našoj `nadležnosti`. Vjerujem da je ovo i predstava namijenjena političarima u kojoj će vidjeti da i obični ljudi mogu doznati što se krije u pozadini njihova posla. Političari će u njoj uživati i smijati se jer će lopticu prebacivati na druge prepoznavajući ih na sceni.

Predstava će se igrati i nakon hrvatskih parlamentarnih izbora, jer sam uvjeren da se situacija, bez obzira na njihov ishod, u biti neće promijeniti. Rijetko se dogodi trenutak kada teatar zaista nešto važno kaže, kao što se to dogodilo s ovom predstavom. Pripremajući je, znali smo da će premijera biti uoči parlamentarnih izbora, što nam je drago jer mislimo da je potrebno aktivno se uključiti u važne promjene. A tekst Davida Mameta je poput vode koja pada na mlin te akcije. Količina gluposti s kojom se svakodnevno suočavamo u našem javnom prostoru bila nam je velika inspiracija. Iako je radnja smještena u Ovalni ured, lako se može zamisliti da se događa i u uredu nekog našeg političara u ovo predizborno vrijeme. Svaka je kampanja vezana uz novac i način na koji on upravlja demokracijom. Predstava stoga poručuje gledateljima da ne paze samo za koga će glasati već i tko su ljudi koji plaćaju njihove kampanje, jer će oni zapravo vladati ovom zemljom iduće četiri godine. Predstava je važna i zbog toga što nam je cilj osvijestiti i probuditi ljude te učiniti svijet boljim mjestom za život", kaže Dario. A da kultura u Koprivnici nije prepuštena sama sebi, potvrđuju i riječi gradonačelnika.

„Drago mi je da mali teatar, kao što je Ludens, u malom gradu, kao što je Koprivnica, radi društveno angažiranu predstavu. Mislim da bi se politika i kulturna javnost trebali početi zdušno baviti izlaskom iz krize kako bismo u budućnosti živjeti bolje. Uvjeren sam da predstava „Izbori" može potaknuti ljude na razmišljanje o tome što se zapravo krije iza izjava političara te da bolje shvate način na koji oni rade. Prije osnutka Ludens teatra u našem je gradu gostovalo između 12 i 14 predstava godišnje, a sada one nastaju u našoj sredini te svi građani imaju priliku sudjelovati u njihovu nastanku. Sretni smo jer za relativno malo uloženog novca uspijevamo dobiti vrhunsku kvalitetu", rekao je gradonačelnik Koprivnice Zvonimir Mršić.

KOLIČINA GLUPOSTI S KOJOM SE SVAKI DAN *suočavamo u našem javnom prostoru bila nam je velika inspiracija*